

מידעון המחלקה לביקור סדיר ומניעת נשירה

אירועים חשובים בחיי המחלקה לביקור סדיר

- ביקור במוקד 105
- שבוע נשירה שלישי מאי 2019
- יום עיון מנהלי יחידות קב"סים מאי 2019

אותרו ...

"חברותא כמוה
כאבן: לאבן עצמה אין כל
ערך, אולם כשמשפטים
אבן באבן, יוצאים ניצוצות
אש". בבלי מסכת תענית

"החלום שלנו מעניק לנו
חינויות. הוא נותן משמעות
לחינו"

(אומנות החיים, תיך נאת האן)

ספור הצלחה בעקבות שבוע איתור נושרים שני

א – נער בן 17. בספטמבר האחרון עבר להתגורר עם אימו בפתח תקווה. נשר ממערכת חינוך חרדית לאחר כ-10 שנות לימוד. מ.ש הינו נער למשפחה מורכבת: ההורים פרודים, האם אישה מוכה שבורחת כל השנים מבן זוגה האלים ולמדה להסתתר מכולם (גם ממערכת החינוך). ילדי המשפחה מוצאים עצמם מנהלים תקשורת מול שני ההורים – מה שהופך את משימת מציאתם לקשה יותר שכן כל כמה חודשים עוברים מהאם לאב וחוזר חלילה. מ.ש עלה ברשימת האיתורים: מספר שיחות טלפון ושיח מול מערכת החינוך האחרונה הביאו את הקבסית להבנה כי במהלך השבוע הנער ישן בדימונה וחוזר לאימו בסופ"ש.. הקבסית לא ויתרה ובמהלך כל הימים ניהלה שיחות טלפון ארוכות עם הנער. בשיחות ריכזה את התנגדויותיו, הסבירה לו כי כל מטרתה לעזור ולכוון אותו למקומות נכונים ומעצימים. לבסוף, נאות מ.ש. להיפגש וביום חמישי, ממש בסוף שבוע הנושרים, הגיע לפגישה עם הקבסית. בשיחה ארוכה סיפר על כל תלאותיו

במערכת החינוך, על קשיו בבית ובעיקר על רצונו לפתוח דף חדש. ביקש ללמוד ולעבוד בעבודה מתגמלת. ובעיקר ביקש שמישהו יראה אותו. מישהו יגע בראשו. לאחר שעה ארוכה ובחינת כל האופציות הרלוונטיות. הבינו יחדיו כי הנכון ביותר עבור מ.ש הוא למידת בבית הילה חרדי. מספר ימים לאחר מכן, פגש מנהל התכנית את מ.ש ונקבע מועד לתחילת הלימודים. יום לפני שהחל את לימודיו, לפנות בוקר ממש, בשעה 03:30, שלח הנער הודעה למנהל התכנית בזו הלשון "הרב אני מתרגש בגלל מחר ואני לא מצליח להירדם, אני כבר שלוש שעות במיטה..". מ.ש החל לימודיו בתכנית הילה בשבוע שעבר ואנו נעשה כל שביכולתנו למצוא עבורו מענה מקצועי ראוי ונכון.

כתבה מעיין קישוני אוליאל מנהלת
יחידת קב"סים בפתח תקווה

מוקד 105

והתערבות במצבי פגיעה. ישנם אירועים הנסגרים בשיחת טלפון אחת, אחרים נסגרים בתוך שבועיים ואחרים עשויים להתפתח לפרשה – ארוכת טווח. בני נוער רבים מבליים שעות רבות ברשת, מעל 4 שעות ביום, זוהי זירה חשובה שעלולה להיות זירת פשע ופגיעה בילדים, כגון בריונות ברשת, שיימינג, פדופיליה ועוד. בממוצע מגיעות למוקד כמאה שיחות ביום מהורים, תלמידים וצוותי חינוך.

מוקד 105 הינו מוקד משטרה-אזרחי שעומד לשירות הציבור ונותן סיוע ראשוני לאירועי הפגיעה השונים ברשת. ילדים, בני נוער, הוריהם וכן צוותי החינוך יכולים לפנות למוקד ולקבל מענה מידי.

מוקד הפניות 105 פועל 24 שעות ביממה שבעה ימים בשבוע.

מנהלת תחום חינוך במטה להגנת ילדים ברשת, **הגב' תמי אומנסקי** פגשה אותנו להסבר מפורט על עבודת אנשי החינוך במוקד 105. לדבריה המוקד הוא גוף בין משרדי ראשון מסוגו בעולם, הכולל את משרד החינוך הבריאות, בטחון פנים, משטרה, רווחה ומשפטים. במטה ישנן יחידות העוסקות במניעה, אכיפה, הסברה, מחקר ייעוץ וחקיקה. וכן חלק שהוא ביצועי והוא נכנס לפעולה

מוקד 105 – משרד החינוך במטה להגנת ילדים ברשת

המלצה לספר:

"הקול השותק" מבט אחר על ילדים בבית הספר (הוצאת הקיבוץ המאוחד)

הספר הקול השותק נכתב על ידי **גדי אבידן** – מדריך חבורות רחוב, **חן למפרט** - איש חינוך ומרצה לפילוסופיה ולימודי תרבויות ו**גיא עמית** - מלמד בחוג לספרות באוניברסיטת בן גוריון.

הספר מבקש להקשיב לקולותיהם של ילדים, הילד העני, בן מיעוטים, המהגר וילדים רבים אחרים שהתעלמות ממצוקתם נטועה במבנה החברתי-פוליטי של ביה"ס. הקול השותק הוא קול הילדים הנבלע על ידי הקניית ידע והפקעת הבעלות על הרגש והתחושה. הקול השותק הוא קולם של המורים ואנשי החינוך שמבנה ביה"ס וההגיון המוסדי מונע מהם לממש את יעודם המקצועי.

הספר מדגיש שני מושגים חשובים: דמות משמעותית וחמלה, שבלעדיהם לא יתקיימו יחסים, וקשר אישי משמעותי. ילדים אינם נושרים מביה"ס, ילדים נושרים מיחסים. הקשר האישי הוא הבסיס להנכחה וליצירת דימוי עצמי של **"להיות בעל ערך"** לילד ולמבוגר.

כשירות תרבותית – חינוך טיפול מודע הקשר

יום עיון למנהלי יחידות קב"סים התקיים בגוגיה רעננה. הנושא שעמנו במרכז היום הזה הוא חינוך טיפול מודע הקשר. כשירות תרבותית היא המושג המקצועי העדכני המתייחס להיבטים של מודעות עצמית, הכרות ולבסוף התאמה מדויקת של מענים ושירותים המוצעים לאוכלוסייה אתה אנו עובדים. בעבר היה מקובל לדבר על רגישות והתאמה תרבותית, הכרת קודים תרבותיים ודפוסי התנהגות על מנת להכיר את ה"לקוח" ולהתנהג כלפיו בדרך מבינה ומכובדת על מנת שההתערבות תהיה אפקטיבית. כיום התחום עבר התפתחות משמעותית בכל העולם מתוך הבנה שלא רק היבט תרבותי משפיע על ההתערבות המקצועית, הורחב התחום ומכונה כיום עבודה מודעת הקשר.

תלמידים בבית ספר פיליפיני משתמשים באבוב הצלה כדי שיוכלו להיכנס בסופו של דבר לכיתה וללמוד.

הידעת ? הצטלבות מיקומים

זהו מושג הלקוח מתחום הכשירות התרבותית, במחקר על קטגוריות חברתיות ותרבותיות של קבוצות החוות דיכוי על רקע גזע, מגדר, מעמד סוציאקונומי וצירי זהות נוספים אשר אינם מתקיימים בנפרד זה מזה אלא שלובים יחד, משפיעים זה על זה ויוצרים מערכת המשקפת הצטלבות של סוגי אפלייה.

המחלקה לביקור סדיר ומניעת נשירה
רחוב דבורה הנביאה 1, בניין לב רם, ירושלים

דואר אלקטרוני:

ornako@education.gov.il

אתר אינטרנט:

אתר האגף לחינוך ילדים ונוער בסיכון

"אושר אינו משהו שמגיע בחבילה בדואר. אושר אינו נופל מהשמים. אושר הוא משהו שאנו מייצרים בעזרת תשומת לב". (אומנות החיים)

להלן קישור לסרטון בנושא מבצע איתור נושרים

<https://bit.ly/2MdwSXs>